

จังหวัดเชียงราย ร่วมกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แลงยีนยัน “น้ำประปาหมู่บ้าน – ผัก – ปลา” ปลอดภัย

ไม่พบสารหนูปนเปื้อนเกินมาตรฐาน โดยใช้วิธีมาตรฐานทางห้องปฏิบัติการ

วันที่ 31 พฤษภาคม 2568 ณ ห้องประชุมศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย ตำบลนางแล อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย นายชินทร์ ทองสุข ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย พร้อมด้วย นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และ นายแพทย์เอกชัย คำลือ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงราย นายเจตน์ วันแต่ง ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงรายและนางวิชาดา จงมีวาสนา ผู้อำนวยการสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกันให้ข่าวผลการเฝ้าระวังและตรวจสอบคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านและอาหารจากแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำกก แม่น้ำสาย และแม่น้ำรวก ซึ่งเป็นพื้นที่เฝ้าระวังในจังหวัดเชียงราย

นายชินทร์ ทองสุข ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย กล่าวว่า ข้อมูลบางส่วนที่เคยแพร่ผ่านสื่อ อาจมีความคลาดเคลื่อน โดยเฉพาะการรายงานผลตรวจจากชุดทดสอบ (Test Kit) ซึ่งไม่สามารถนำมาอ้างอิงอย่างเป็นทางการได้ เนื่องจากชุดทดสอบเหล่านี้เป็นเพียงเครื่องมือคัดกรองเบื้องต้นเท่านั้น ควรใช้ผลตรวจจากห้องปฏิบัติการที่มีมาตรฐานและได้รับการรับรอง เพื่อความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ซึ่งเข้าใจได้ในความห่วงใยของพี่น้องสื่อมวลชน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายเน้นย้ำ ขอให้ประชาชนเชื่อมั่นในผลการตรวจของหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย ซึ่งมีเครื่องมือที่ทันสมัย และได้มาตรฐาน รวมถึงมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจวิเคราะห์สารพิษตามหลักวิชาการอย่างถูกต้อง นายชินทร์ กล่าว

นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่าจากข่าวปัญหาการปนเปื้อนของสารหนูในแม่น้ำกก แม่น้ำสาย และแม่น้ำรวก จังหวัดเชียงราย ที่ตรวจพบสารหนูสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยเมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ.2568 ได้เก็บตัวอย่างน้ำประปาหมู่บ้านที่ใช้น้ำจากแม่น้ำกกและแหล่งใกล้เคียง 6 อำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ผลตรวจด้วยชุดทดสอบ MU Test Kit (Arsenic Field Test Kit) ไม่พบสารหนู และเมื่อนำมาตรวจยืนยันด้วยวิธีทดสอบทางห้องปฏิบัติการ ตรวจพบสารหนูปริมาณน้อยกว่า 0.001 - 0.009 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งไม่เกินค่ากำหนด รวมทั้งผลการตรวจโลหะชนิดอื่น ได้แก่ แคดเมียม ตะกั่ว เหล็ก ฟลูออไรด์ คลอไรด์ ไนเตรท และแมงกานีส พบว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานทุกตัวอย่าง และเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2568 ได้มีการลงพื้นที่ครั้งที่ 2 ในการเก็บตัวอย่างน้ำประปาหมู่บ้านที่มีบริเวณใกล้เคียงกับแม่น้ำสายแม่น้ำรวก ในพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 6 ตัวอย่าง พบว่ามีการปนเปื้อนสารหนูในปริมาณน้อยกว่า 0.001 มิลลิกรัมต่อ

ลิตร เพื่อตรวจเฝ้าระวังโลหะหนักอย่างต่อเนื่องในช่วงเดือนพฤษภาคม จนถึง เดือนสิงหาคม 2568 ได้วางแผนเก็บตัวอย่าง น้ำประปาหมู่บ้าน พืชผัก และปลา ชนิดละไม่น้อยกว่า 19 ตัวอย่าง จำนวน 4 ครั้ง แบ่งเป็น ครั้งที่ 1 ช่วงวันที่ 19-21 พฤษภาคม 2568 ครั้งที่ 2 ช่วงวันที่ 16-18 มิถุนายน 2568 ครั้งที่ 3 ช่วงวันที่ 14-16 กรกฎาคม 2568 ครั้งที่ 4 ช่วงวันที่ 18-20 สิงหาคม 2568 ส่งตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย และสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยใช้วิธีมาตรฐาน Standard For the Examination of Water and Wastewater. 24TH Edition. Washington DC: APHA, AWWA, WEF 2023; part 3030, 3110 : p 3-10 ด้วยเทคนิค AAS และ AOAC 2015.01 ด้วยเทคนิค ICP-MS ที่มีความแม่นยำ ความจำเพาะความไวสูง และดำเนินการด้วยระบบคุณภาพมาตรฐานห้องปฏิบัติการ ISO/IEC 17025:2017 เพื่อสร้างความมั่นใจในผลการทดสอบ ซึ่งผลการตรวจวิเคราะห์ครั้งที่ 1 จำนวน 80 ตัวอย่าง ผลการตรวจสารหนูทั้งหมด ในน้ำประปาหมู่บ้าน 36 ตัวอย่าง ผลตรวจไม่เกินค่ากำหนด เมื่อตรวจสารหนูในพืชผัก 21 ตัวอย่าง ตรวจพบที่ระดับ น้อยกว่า 0.05- 0.081 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม จำนวน 8 ตัวอย่าง และปลาแม่น้ำ 23 ตัวอย่าง มีผลตรวจพบในช่วงน้อยกว่า 0.05 - 0.412 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม จำนวน 19 ตัวอย่าง ซึ่งปริมาณที่ตรวจพบน้อยกว่าค่ากำหนด นอกจากนั้นผลการตรวจตะกั่วและแคดเมียมปนเปื้อนไม่เกินค่ากำหนดเช่นเดียวกัน

สำหรับกรณีประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ใช้น้ำจากบ่อในครัวเรือนเพื่ออุปโภค แล้วมีอาการผื่นแดงขึ้นตามตัว ในวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ.2568 นั้น ได้เก็บตัวอย่างน้ำจากบ่อที่ประชาชนใช้อุปโภค เพื่อตรวจสารหนูเบื้องต้นด้วย ชุดทดสอบภาคสนาม จำนวน 3 จุด ผลตรวจไม่พบสารหนู พร้อมทั้งคัดกรองเพิ่มเติมในชาวบ้านกลุ่มเสี่ยง เก็บข้อมูลการใช้น้ำในครัวเรือน เก็บตัวอย่างบ่อน้ำบาดาล จำนวน 6 จุด เพื่อตรวจวิเคราะห์หาสารปนเปื้อนในห้องปฏิบัติการ พบว่าผลตรวจวิเคราะห์โลหะหนัก สารหนู ตะกั่ว แคดเมียม มีค่าไม่เกินค่ากำหนด

นพ.วัชรพงษ์ รองอธิบดีฯ ยังได้กล่าวทิ้งท้ายเพิ่มเติมว่า วิธีการตรวจที่ใช้ในครั้งนี้เป็น Standard Methods For the Examination of Water and Wastewater. เป็นวิธีการตรวจที่เป็นมาตรฐานสากล ที่มีความถูกต้อง แม่นยำ และเชื่อถือได้ ซึ่งได้รับการยอมรับและใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลกในการวิเคราะห์สารตกค้างหรือสารปนเปื้อนในตัวอย่างต่าง ๆ

ด้าน **นายแพทย์เอกชัย คำลือ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงราย** ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงรายยังคงดำเนินการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในชุมชนที่อาศัยใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ และขอให้ประชาชนใช้เฉพาะน้ำที่ผ่านการกรองหรือการปรับปรุงคุณภาพจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ

เท่านั้น พร้อมกันนี้ได้แนะนำให้ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และหญิงตั้งครรภ์ หากพบอาการผิดปกติ เช่น ผื่นคัน อ่อนเพลีย ปัสสาวะเปลี่ยนสี หรือมีอาการรุนแรง เช่น ชักหรือหมดสติ ควรรีบไปพบแพทย์ เพื่อเข้ารับการตรวจที่โรงพยาบาล หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลใกล้บ้านโดยทันที ประชาชนควรหลีกเลี่ยงการใช้น้ำจากแหล่งที่ไม่ปลอดภัย เช่น แหล่งน้ำที่ไม่ผ่านการปรับปรุงคุณภาพ ควรใช้น้ำประปาที่ผ่านการกรองและฆ่าเชื้อด้วยวิธีที่เหมาะสม พร้อมทั้งติดตามข่าวสารจากหน่วยงานภาครัฐอย่างใกล้ชิด

ทำนุสนสถานการณการปนเปื้อนของสารหนูในแม่น้ำในพื้นที่จังหวัดเชียงราย สสจ.เชียงราย ขออย่าว่า ขณะนี้ยังไม่พบข้อมูลที่บ่งชี้ว่ามีความเสี่ยงสูงต่อสุขภาพของประชาชนและหน่วยงานได้ต่างๆ ได้ดำเนินมาตรการเฝ้าระวังอย่างเข้มข้น ประชาชนไม่ควรตื่นตระหนก แต่ขอให้เฝ้าระวังและปฏิบัติตามคำแนะนำของหน่วยงานสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด ซึ่งทางจังหวัดจะรายงานผลการตรวจสอบและมาตรการเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและปลอดภัยแก่ทุกคนในพื้นที่ อีกทั้งยังขอยืนยันความมั่นใจในคุณภาพน้ำประปา และอาหารในพื้นที่ พร้อมเดินหน้าดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน และสร้างความมั่นใจด้านสุขภาพแก่ประชาชนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

//// 31 พฤษภาคม 2568 ////